

WIE
KRINGT
DIE
WINT

DE KRINGWINKELSECTOR IN 2017

**WIE
KRINGT
DIE
WINT**

INHOUD

1. Vooraf	5
2. De Kringwinkelsector in Vlaanderen	7
2.1 Waar staan we voor?	7
2.2 Diversiteit in de sector	14
2.2.1 Activiteiten en spreiding	14
2.2.2 Winkellandschap in beweging	17
2.3 Financiëring	19
3. Impact van de sector in 2017	21
3.1 Goederenstroom	23
3.1.1 Gulle gevers en meer ingezamelde kilo's	23
3.1.2 Lokaal hergebruik - een tweede leven voor goederen	28
3.1.3 Recyclage en restafval	33
3.2 Sociale en regionale tewerkstelling	35
3.2.1 De cijfers	35
3.2.2 Onhoudbare werkdruk	36
3.2.3 Sociale tewerkstelling = winst voor iedereen	39
4. Samenwerken	41
4.1 In Vlaanderen	41
4.2 En de rest van de wereld	42
5. Blik op de toekomst	43

1. VOORAF

DIT IS HET VERHAAL VAN DE KRINGWINKEL IN VLAANDEREN IN 2017.

Het verhaal van een sector, met resultaten en kengetallen, met strategische doelen en een impactanalyse.

Maar bovenal is dit het verhaal van mensen. Mensen die samen werken aan een betere wereld. Mensen die vechten tegen verspilling en die elk product liefst een zo lang mogelijk leven geven. Mensen die anderen kansen gunnen en hen helpen om een job te vinden die bij zijn of haar talenten past. Omdat ze geloven dat werk een belangrijke hefboom is voor een beter leven.

Dit is het verhaal van mensen die strijden tegen armoede, voor werk en voor het milieu.

Het gaat goed met De Kringwinkel. Ook in 2017 lijkt het verhaal één en al succes. En toch...

De uitdagingen groeien. Meer en meer producten zoeken een nieuwe thuis. Nog te veel werknemers lijken niet te passen in het huidige model van werken. Gelukkig is er veel steun vanuit de samenleving en van de partners.

Want De Kringwinkel, da's een verhaal waarbij iedereen wint.

Waarom? Dat lees je op de volgende bladzijden.

Heel veel leesplezier.

WIE
KRINGT
DIE
WINT

www.dekringwinkel.be | www.komosie.be | info@komosie.be

COLOFON

Redactie

Liesbeth De Schamphelaere
Els Poelmans
Petra Vandeputte
Tom Wouters

Vormgeving

Melissa Hoffman

Met extra dank aan

Sam Bruyninckx
Tom Vercauteren
Bruno Hendrickx voor de feedback

V.U.

Bruno Hendrickx, Regine Beerplein 1
E102, 2018 Antwerpen

Dit sectorrapport kwam tot stand met de steun van de OVAM.

Wens je meer informatie over De Kringwinkel?

Contacteer KOMOSIE op 03 302 48 00, mail je vraag naar info@kringwinkel.be of surf naar www.dekringwinkel.be.

Niets in deze uitgave mag worden vermenigvuldigd of openbaar worden gemaakt zonder de uitdrukkelijk toestemming van KOMOSIE.

"We are the first generation
that can end poverty and we
are the last generation that
can end climate change."

Ban Ki-moon

2. DE KRINGLOOPSECTOR IN VLAANDEREN

2.1 WAAR STAAN WE VOOR?

Milieu, tewerkstelling en armoedebestrijding. Wie anders dan De Kringwinkel verenigt deze doelstellingen? Gaandeweg hebben we geleerd dat het ene wint door het andere. Hoe beter we onze milieudoelstellingen halen, hoe beter we er ook in slagen om betaalbare producten ter beschikking te stellen van wie dat nodig heeft. Meer hergebruik zorgt voor meer tewerkstelling. En omgekeerd.

Verkleinen van de afvalberg en verminderen van broeikasgassen

CO₂ voetafdruk

besparing van **33.950 ton CO₂**

78.537 ton

ingezamelde goederen

13.716

woningen verwarmd/jaar

4.650.685

bomen

18.605

voetbalvelden bos

Klimaatopwarming is één van de belangrijkste maatschappelijke uitdagingen voor de komende decennia en onze consumptie- en wegwerpmaatschappij is één van de oorzaken. We produceren met zijn allen (te) veel spullen en gooien ze te vaak en te snel weer weg.

Willen we minder restafval, dan is de kringwinkelsector van groot belang. In een circulaire economie is het logisch dat we voorrang geven aan afval vermijden, producten delen, herstellen en hergebruiken.

*Het goede
voorbeeld*

De nieuwe Kringwinkel in Riemst werd volledig gebouwd in de geest van De Kringwinkel. Nathalie Put: "We gingen voluit voor een energieneutraal gebouw mét maximaal hergebruik van bouw- en afvalmaterialen en creatieve originaliteit."

De Kringwinkel Den Azalee pakt in 2017 uit met een heus energieplan. Peter Maris: "Met eigen zonnepanelen wekken we energie op en zonneboilers zorgen voor warm water voor onze gebouwen. Sasdeuren, TL5/LED verlichting en ventilatoren besparen nog extra energie en warmte. Daarnaast werken we ook bewust met ecologische materialen en producten uit eerlijke handel."

De Kringwinkel Hageland bouwde op initiatief van gemeente Diest en samen met o.a. het OCMW een energiezuinige demowoning in De Kringwinkel Diest. Deze demowoning leert henzelf en de bezoekers hoe een (t)huis energiebewust en gezond te houden.

Lokaal hergebruik maximaliseren is de bestaansreden van elk kringwinkencentrum.

De milieuvoordelen hiervan zijn groot:

- een **kleinere afvalberg**
- minder materialen- en energiegebruik
- minder afvalproductie
- minder transport
- spullen blijven langer in omloop en worden minder snel afgedankt. Hierdoor is ook minder productie van nieuwe goederen nodig.

Hergebruik zorgt zo voor **minder uitstoot van CO₂** en andere vervuilende stoffen. Op één jaar tijd bespaart De Kringwinkel in 2017 meer dan 33.950 ton¹ CO₂.

Hiermee levert de kringwinkelsector een aanzienlijke bijdrage aan de **milieudoelstellingen** van de overheid. Ook de intercommunales en gemeenten slagen er met de behulp van de kringwinkelcentra in om de lokale doelen inzake afval- en materialenverwerking beter te bereiken.

Daar blijft het niet bij, de kringwinkelcentra werken op vele manieren aan een beter milieu. Door te investeren in een meer ecologische werking bijvoorbeeld. Of door samen met partners milieuvriendelijke projecten op te zetten.

¹ Berekend volgens de nieuwste versie van de CO₂ tool ontwikkeld door TNO in opdracht van de Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland (BKN).
<https://www.kringloopwinkels.nl/bkn-co-2tool2-/>

Sociale tewerkstelling in eigen streek

Bij De Kringwinkel ervaren wij dagelijks hoe mensen die elders geen kans krijgen **vaardigheden, levensritme en zelfvertrouwen** vinden. Door aangepast werk, een vast inkomen en degelijke begeleiding bloeien ze open.

In De Kringwinkel telt in de eerste plaats de mens met zijn unieke mogelijkheden en talenten. Maar ook met zijn “rugzak” en het gewicht dat hij of zij soms meesleept. **Via gepaste omkadering en begeleiding zoeken we naar kansen om via werk de draad op te pakken.**

Met het oog op een duurzame loopbaan werken we aan het versterken van **competenties**. Waar mogelijk stromen mensen door naar het normale economisch circuit, al kan dat niet altijd. Hoe dan ook streven we ernaar dat mensen via werk een zinvolle rol kunnen opnemen in de samenleving.

Door te investeren in mensen creëren we **maatschappelijke meerwaarde**. Niet alleen een individu gaat er immers op vooruit. De hele samenleving wint door minder werkloosheid en een sterker sociaal weefsel. De kracht van de sociale economie vloeit voort uit die maatschappelijke betrokkenheid. Als we kijken naar mensen dan gaat het om zo veel meer dan competenties, inzetbaarheid en productiviteit.

“Waar ik me meteen over verwonderde – en nog steeds - is hoe al die mensen met verschillende achtergronden op een heel natuurlijke manier samenwerken. We komen elkaar tegen, maar in respect. Ik zie ze verdomd graag, stuk voor stuk.”

Mark Vosté

Frontman van Belgian Asociality en begeleider van een team van 10 elektroherstellers bij De Kringwinkel ViTeS.

Betaalbare spullen voor wie het nodig heeft

Onze filosofie: iedereen, ook wie financieel kwetsbaar is, heeft recht op leuke én tegelijk **goedkope spullen**.

De laatste jaren merken we dat steeds meer klanten uit overtuiging bij De Kringwinkel kopen, omdat ze weten dat tweedehands kopen niet alleen leuk is, maar ook een wezenlijke bijdrage aan het milieu betekent. Daarnaast zien we ook veel schattenjagers, die vooral originele dingen zoeken bij ons.

Er is echter ook nog steeds een grote groep mensen die naar De Kringwinkel komt uit **budgettaire noodzaak**. De Kringwinkels blijven bewust voor deze groep klanten kiezen. Betaalbaarheid is belangrijk, maar ook inbedding in een buurt en de relaties met OCMW en maatschappelijk werk.

*Slim
bedacht!*

Kringwinkels zetten ook in op het creëren van ontmoeting. Een koffiehoeke in heel wat winkels helpt tegen isolement en vereenzaming. Via allerlei buurtgerichte activiteiten en projecten zijn Kringwinkels een partner voor heel wat organisaties die zorg dragen voor de meest kwetsbare mensen in de samenleving.

De Kringwinkel Midwest gaf in 2017 meer dan € 70.000 euro korting aan mensen die het financieel moeilijk hebben. Jean-Luc Bonte, voorzitter Kringwinkel Midwest vzw: *“Door prijsdifferentiatie, sociale kortingen en samenwerking met lokale sociale partners, konden ze basisgoederen aan extra lage prijzen kopen. De omvang van die kortingen is een duidelijk teken dat betaalbare spullen voor veel mensen levensnoodzakelijk blijven.”*

De Kringwinkels van Televil, SPIT en Antwerpen zamelden in de winter van 2017 samen met lokale partners heel wat slaapzakken, dekens en warme kleding in. Deze schonken ze aan de daklozen in Brussel en Antwerpen.

Tip uit de praktijk!

In De Kringwinkel Opnieuw & Co Morsel kan je tijdens het shoppen van een welverdiende koffiepauze genieten in het gezellige eetcafé dat sinds juni 2017 temidden van de winkel prijkt. Dit initiatief ontstond in 2016 dankzij een samenwerking met Sense, een organisatie die sociaal talent tewerkstelt in buurtrestaurants.

“Tijdens mijn bezoeken rust ik even uit in het eetcafé, dan kan ik nog een tweede keer nadenken over al mijn aankopen, en of ik ze écht nodig heb (lacht). Ik kom hier standaard een koffietje drinken. Het is leuk een beetje sociaal contact te hebben en de taartjes zijn enorm lekker!”

Kringwinkelfan Fariba

2.2 DIVERSITEIT IN DE SECTOR

2.2.1 Activiteiten en spreiding

In 2017 zijn er **30 kringloopcentra** in Vlaanderen, allen erkend door de OVAM². Elk centrum heeft een welomlijnd verzorgingsgebied: een verzameling van steden en gemeenten waar men goederen mag ophalen en verkopen.

Door de organische historische groei van de sector, zijn de centra onderling heel divers qua activiteiten, personeel en werkingsgebied. Het merendeel zijn **sociale werkplaatsen**.

Centra verschillen in hun **geografische reikwijdte** (het kleinste verzorgingsgebied is 91 km², het grootste 908 km²). Sommige werken erg lokaal en baten slechts één winkel uit, andere hebben tot negen winkels in hun verzorgingsgebied. Gemiddeld bedient **één winkelpunt 44.327 inwoners**.

2 OVAM = Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij

Niet alleen de grootte van het verzorgingsgebied, ook het aantal **gemeenten** gekoppeld aan het gebied speelt een rol in de werking van een centrum. Het is een stuk complexer om in een gebied actief te zijn met 26 gemeenten dan een van slechts 2 gemeenten.

Een op de drie centra hebben naast de klassieke kringloopactiviteiten (Kringwinkel, sorteercentrum, herstelcentrum, Recupel inzameling elektro, ...) ook andere initiatieven in de lokale sociale economie. Denk aan een groendienst, sociaal restaurant of Energiesnoeiersdiensten.

2.2.2 Winkellandschap in beweging

De Kringwinkel breidt verder uit

De hergebruikreflex groeit in Vlaanderen en **De Kringwinkels** groeien mee. Zo mochten we in 2017 vijf **nieuwe Kringwinkels** verwelkomen (Riemst, Overijse, Laken, Zellik en Ternat). De Kringwinkels in Westmalle, Schoten en Lanaken verhuisden naar een beter pand. De Kringwinkel van Ninove verhuisde 2 kleinere Kringwinkels naar een groter, vernieuwd pand. De Kringwinkel Open Plaats dompelde zich in 2017 volledig onder in De Kringwinkel huisstijl. Ook de Kringwinkel Oudenaarde kreeg een geslaagde make-over.

De Kringwinkel van Zedelgem en het magazijn van De Kringwinkel in Hasselt kregen in 2017 te maken met een zware **brand**. Gelukkig was er in beide gevallen enkel materiële schade. Op beide locaties werd met man en macht gewerkt aan een alternatief en zo slaagden beide Kringwinkelcentra met hun gedreven team erin om binnen enkele maanden terug actief te zijn op nieuwe locaties.

Naast de Kringwinkeluitbreidingen, kreeg ook het bijzondere winkelconcept de **Kilomeet**, waar je spullen per kilo en per meter kan kopen, 2 nieuwe telgen in Heist-op-den-Berg en in Heule. De Kilomeet van Merksem kreeg een upgrade op een nieuwe, grotere locatie.

Ook online bleef de sector actief via de **Kringshop** en de online **veilingssite** www.uwkringing.be en www.kringshop.be.

Toch is er ook reden tot **ongerustheid**. Een aantal centra moest al noodgedwongen schrappen in het aanbod door gebrek aan medewerkers. Hierdoor paste sommige Kringwinkels zoals Kringwinkel Assenede noodgedwongen de openingsuren aan, centra doen beroep op externe partners voor leveringen, of zagen de wachttijd voor ophalingen of de inboedelservice langer worden.

Beleving in de Kringwinkel

In 2017 gingen we op zoek naar de oorzaken van lokale verschillen in hergebruik. Dit onderzoek toonde een correlatie aan tussen een goede winkelbeleving voor de klant en het lokaal hergebruik. Met die kennis gingen we uiteraard aan de slag. Een nieuwe Kringwinkelinspiratiegids en een productpresentatiegids voor de sector zagen het licht. Hierin bundelden we de meest inspirerende voorbeelden op vlak van winkelbeleving en productpresentatie in De Kringwinkel en daarbuiten.

Extra aandacht ging hierbij ook naar de gevers van goederen. Tijdens een opleidingsdag over 'geversbeleving' gingen De Kringwinkels met tonnen inzichten en tips naar huis om de gevers in de watten te leggen.

Wie Kringt, die wint

De kracht van De Kringwinkel? Die ligt onder meer in ons sterke merk.

Uit een onderzoek dat we in september 2017 lieten uitvoeren samen met tweedehands.be en Troc, blijkt dat De Kringwinkel nog steeds top of mind is bij de Vlaming.

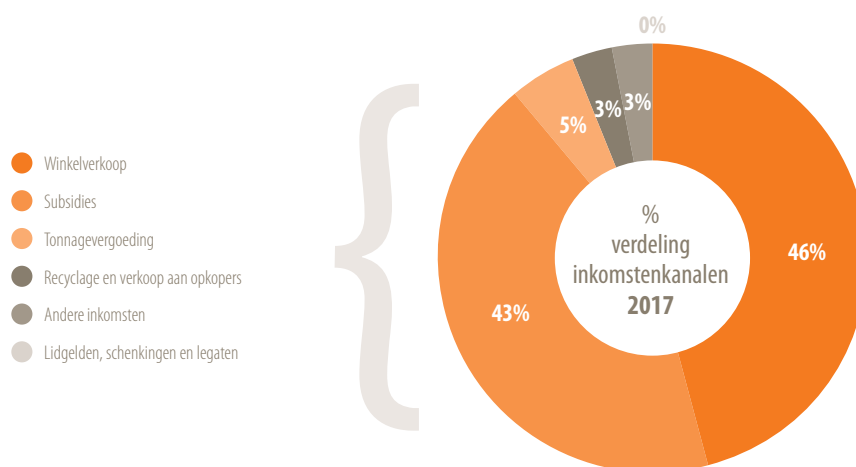
Dat is het resultaat van jarenlange inspanningen om De Kringwinkel bekend te maken bij een breed publiek. Met communicatiecampagnes voor de Retrodag, Dag van De Gever en Dag van De Kringwinkel, een tweede Kringmagazine en sterke persberichten werkten we in 2017 volop verder aan het imago van De Kringwinkel.

In 2017 gaven we De Kringwinkel ook online één gezicht, dankzij de lancering van **een nieuwe gezamenlijke website**. Die biedt onderdak aan alle 30 centra en bundelt alles wat je wilt weten over De Kringwinkel op één plek. De **Kringblog** zag het levenslicht en achter de schermen zetten we samen met ons online bureau NMG een eerste online content plan op voor de social media van De Kringwinkel.

2.3 FINANCIËRING

Lokaal hergebruik realiseren vergt voldoende middelen. Naast de vele medewerkers en juiste infrastructuur, zijn er ook inkomsten nodig.

De kringwinkelsector genereert in 2017 € 115,6 miljoen inkomsten.

De uiteindelijke netto opbrengsten van de centra worden volledig geherinvesteerd in de eigen werking.

Alle kringwinkelcentra zijn immers vzw's in de sociale economie.

De winkelverkoop zorgt voor de meeste inkomsten (goed voor 46%). Samen met inkomsten uit andere dienstverlening (3%) en tonnagevergoeding (5%) haalt de sector zo meer dan de helft **inkomsten uit eigen activiteiten**.

Tonnagevergoeding?

Dat is een vergoeding die de kringwinkelcentra van de gemeente krijgen voor hun dienstverlening, namelijk de inzameling en het realiseren van hergebruik in de gemeente.

Subsidies vormen een andere belangrijke bron van inkomsten. Maar liefst 94% van de subsidies dienen voor tewerkstelling. Hiermee geeft de overheid het belang aan van begeleiding van en investering in onze medewerkers. Zo'n 44 miljoen euro worden ingezet om medewerkers die op de reguliere arbeidsmarkt niet terecht kunnen een plek te geven.

Hoewel de verschillende overheden belang hechten aan circulaire economie en lokaal hergebruik, is de financiering ervan beperkt. De kringwinkelsector wordt gesubsidieerd voor haar inspanningen op vlak van tewerkstelling maar vanuit milieu-invalshoek wordt de waarde van hergebruik amper gevaloriseerd.

Vanuit de sector roepen we de overheid dan ook op om de pijler rond hergebruik actief te ondersteunen zodat we onze impact nog kunnen vergroten.

3. IMPACT VAN DE SECTOR IN 2017

De kerncijfers van 2017 met bijhorende groei t.o.v. 2016:

30 kringloopcentra

**147 (+4,3%)
fysieke verkooppunten**
waarvan 131 (+3,1%)
onder het
Kringwinkelmerk

Inzameling

78.537 ton (+6,4%)
= **12,1 kg (+5,8%)**
per inwoner

Hergebruik

34.803 ton (+7,6%)
= **5,3 kg (+6,9%)**
per inwoner

Winkelomzet

€ 54,43 mln.
(+ 5,8%)

5.659 werknemers (+ 4,3%)

4.316 VTE (+ 3%)

Aantal klanten

6,05 mln.
(+4,1%)

130	Vrijwilligers
104	Andere
364	Arbeidszorgmedewerkers
719	Omkaderingspersoneel
1095	Artikel 60
1904	Doelgroepmedewerkers

Dat de sector nog lang niet aan de limiet van haar potentieel zit, bewijzen de cijfers. 2017 was opnieuw een succesjaar voor De Kringwinkels.

- Zowel de instroom van goederen als het hergebruik stijgt
- Ook het aantal gevers en klanten ging erop vooruit.
- De tewerkstelling steeg licht – echter minder dan we zouden willen.

Het jaar 2017 bevestigt de meeste evoluties vastgesteld in de vorige vijf jaar. Ten opzichte van 2016 blijft de instroom van goederen groeien (+6,4%). De tewerkstelling groeit (+3%) maar nog steeds minder snel dan de instroom en het hergebruik. Ondanks dat slaagde de sector erin om de stagnatie in het gerealiseerd aantal kilogram hergebruik te doorbreken (+7,6%). Het aantal kilo niet-verkochte goederen die gerecycleerd werden, steeg daardoor minder snel (+2%). Het restafval groeide wel verder mee (+11%), onder meer door de gevolgen van de vele winkelwissels. Op de volgende pagina gaan we dieper in op de cijfers.

3.1 GOEDERENSTROOM

Jaarlijks miljoenen kilo's goederen verwerken is een heus titanenwerk. De Kringwinkels zijn met meer dan 25 jaar ervaring dé expert in het verzamelen, sorteren en verkopen van herbruikbare spullen. Elk Kringwinkelcentrum heeft binnen de lokale context infrastructuur ontwikkeld om de toenemende goederenstroom te hanteren. Het belang van de lokale context valt niet te onderschatten³ in de mogelijkheden tot inzameling en verwerking. Anders gezegd, de ene kilo is de andere niet.

3.1.1 Gulle gevers en meer ingezamelde kilo's

De Kringwinkel kan niet bestaan zonder de vele gevers van herbruikbare spullen. De waaier aan het soort goederen dat ingezameld wordt, is heel divers en vergt per soort de nodige expertise om verder te sorteren en te verwerken.

De Kringwinkels zamelen echter niet zomaar alles in. Los van bepaalde wettelijke regels rond BTW, CITES, wapens, intellectuele eigendommen, veiligheid, kwaliteitsborgingssysteem voor AEEA en textiel, blijft het belangrijkste criterium herbruikbaarheid van de goederen. In 2017 werden binnen de sector de puntjes op de i gezet op vlak van die selectiecriteria.

DE CIJFERS

We zien verschillende redenen waarom de instroom van spullen verder groeit. De stijging in verkooppunten, grotere communicatiefocus op gevers, stijgende hergebruikreflex bij de Vlaamse inwoners, verdere diversifiëring van de dienstverlening en meer samenwerking met organisaties en overheden zijn de voornaamste factoren.

78.537 ton (+6,4%)
ingezameld

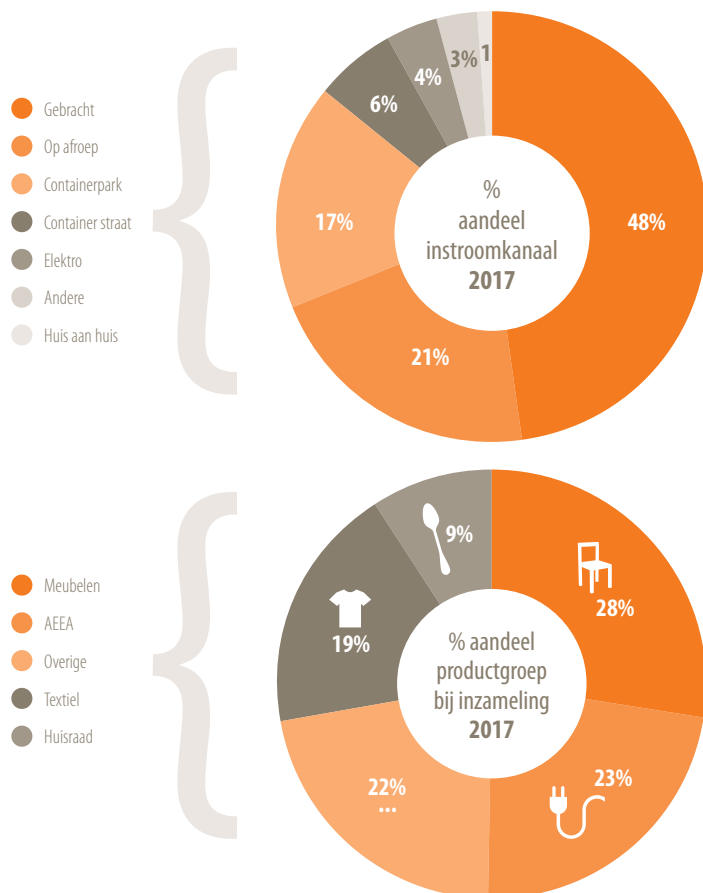

12,1 kg (+5,8%)
per inwoner

³ Zie het onderzoek Lokale verschillen in hergebruik. Onderzoek lokale verschillen werd in 2018 gemaakt in opdracht van de OVAM op basis van beschikbare gegevens van 2016. <https://www.dekringwinkel.be/lokaleverschillen>

INZAMELKANALEN

Net als bij de medewerkers en de klanten, is er een grote diversiteit in ons geverspubliek. De goederen worden ook op verschillende manieren ingezameld.

De kanalen “gebracht” (48%) en “op afroep” (21%) blijven de belangrijkste manieren langs waar goederen binnenstromen.

Bijna de helft van alles wat de kringwinkelcentra inzamelen, wordt intussen **zelf binnengebracht** door de gevers.

Dit is deels te verklaren door de steeds verdere spreiding van de verkooppunten (het belang van nabijheid). In 2017 werden gevers bovendien via communicatie en winkelacties meer expliciet aangesproken en in de bloemetjes gezet, wat ongetwijfeld nog een extra positieve boost gaf.

Ook de instroom via de **recyclageparken** zorgt voor een belangrijk aandeel. Dat een goede samenwerking met de afvalintercommunale en het gemeentebestuur een groot verschil kan maken, valt ook uit de resultaten af te leiden van het onderzoek rond lokale verschillen⁴.

⁴ Uit het onderzoek lokale verschillen bleek dat centra met hoog hergebruik een uitstekende verstandhouding hadden met de lokale partners en ook dubbel zoveel instroom via het recyclagepark realiseren.

Als we het soort inzameling bekijken (selectief – met voorselectie op hergebruik, versus integraal- zonder voorselectie), blijft de verhouding stabiel. 77% van de ingezamelde goederen werd geselecteerd verzameld (vb gebrachte goederen). Bij de overige 23% van de goederen werd pas na de inzameling de eerste keer gecontroleerd en geselecteerd op hergebruik (vb: huis aan huis ophaling). Hier is de kans groter dat er ook niet herbruikbaar materiaal werd meegegeven.

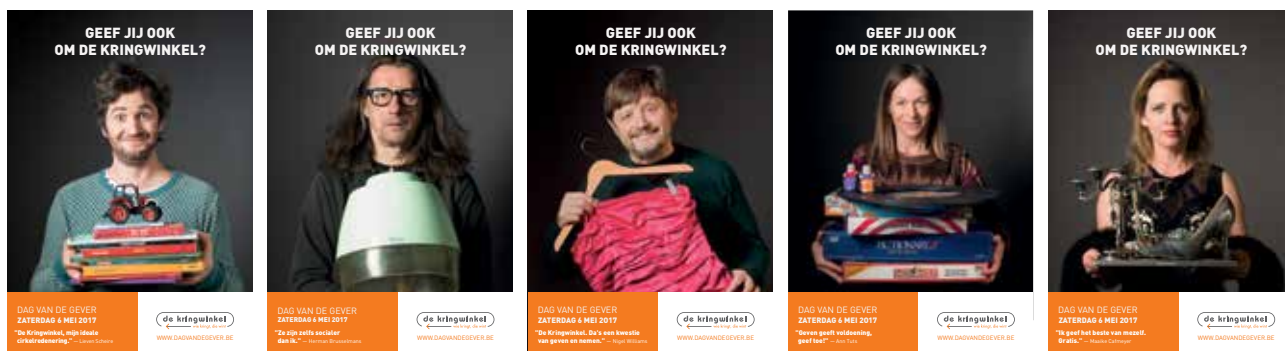
PRODUCTGROEPEN

De top 3 van soort ingezamelde goederen blijft ongewijzigd: meubelen (21.847 ton), elektro (18.243 ton) en textiel (14.655 ton).

	aantal gemeenten	% aandeel
kg/inw $\leq$ 3	65	21%
3 < kg/inw $\leq$ 5	51	17%
5 < kg/inw $\leq$ 7	62	20%
7 < kg/inw $\leq$ 10	57	19%
kg/inw > 10	73	24%
Eindtotaal	308	100%

De inzameling van goederen verschilt van gemeente tot gemeente. Effectieve aanwezigheid van een Kringwinkel in een gemeente heeft een positief effect op inzameling en hergebruik. Gemeentes waar we weinig inzamelen, zijn vaak gebieden die relatief gezien verder van een winkellocatie liggen.

Als we de selectieve inzameling bekijken (exclusief de inzameling-kanalen elektrohandel, ROS en FOS), dan zien we een grote spreiding. In 21% van de gemeenten wordt er 3 kg of minder ingezameld per inwoner, in 24% van de gemeenten is dat meer dan 10 kg.

EERSTE DAG VAN DE GEVER

Om de vele gevers te bedanken, organiseerde De Kringwinkel op zaterdag 6 mei 2017 de allereerste **Dag van De Gever**. 4.000 mensen raadden mee naar wie die 5 bekende ambassadeurs nu wel waren, 640.000 mensen bekeken de filmpjes van 'onze' BV's en 100.000 mensen zagen hoe Jan Matthijs op ludieke wijze op zoek ging naar spullen in de Westhoek. En niet te vergeten: 6 mei was gewoon een prachtige dag, die zorgde voor heel wat blijde gevers én blijde medewerkers.

De pers zag ook wel iets in een positief nieuwsitem over Dag van De Gever. We kregen aandacht op zowat alle radiozenders, in het VTM nieuws en alle kranten. Niemand minder dan Prins Laurent kwam De Kringwinkel een hart onder de riem steken en schonk wat dingen uit zijn privécollectie. . .

PARTNERSCHAPPEN

De geversreflex zien we niet alleen toenemen bij de gewone burger. Ook steeds meer lokale overheden, organisaties en bedrijven realiseren zich dat herbruikbare spullen aan De Kringwinkel schenken heel wat maatschappelijke meerwaarde genereert.

Zo werden ook in 2017 heel wat partnerschappen opgezet of verder uitgewerkt die resulteerden in extra ingezamelde herbruikbare goederen. Zo schonken KBC en VDAB systematisch kantoomateriaal aan De Kringwinkel.

INNOVATIEF PROJECT

Community Repaint: nieuw leven voor verf.

Door een samenwerking tussen 4 Kringwinkelleden (Zuiderkempem, WEB, Spit en Hageland) en diverse afvalbeheerders (Ecowerf, IOK, Renewi en Suez) geven een aantal Kringwinkels overschotten verf een nieuw leven met het project 'Community Repaint'. Het gaat om verfresten die in de recyclageparken werden aangeleverd.

LOKALE SAMENWERKING

Lokale partners zoals de gemeente en intercommunale spelen ook een belangrijke rol in het stimuleren van lokaal hergebruik.

Afhankelijk van de klemtonen in hun afvalbeleid, kunnen ze inwoners sensibiliseren en motiveren om herbruikbare goederen binnen te brengen in De Kringwinkel of in de hergebruikcontainers op het recyclagepark.

UITDAGINGEN BIJ INZAMELEN

Inzamelen van goederen is de logische eerste stap om meer hergebruik en tewerkstelling te creëren. Maar deze stap brengt een aantal belangrijke uitdagingen met zich mee.

Zo is de inzameling van **textiel** in 2017 op heel wat plaatsen voorwerp van discussie. Nochtans willen de kringwinkelcentra niets liever dan een lokaal goed geregeld markt waarbij voorrang wordt gegeven aan lokaal hergebruik boven export en recyclage. Immers, hoe korter de afstand tussen wie iets weggeeft en wie iets zoekt, hoe groter de milieuwinst.

Bij de inzameling van **AEEA** zien we sterke verschillen. Soms is de kwaliteit van het ingezamelde materiaal dermate slecht, dat hergebruik niet meer mogelijk is. Een betere samenwerking met andere spelers die in opdracht van Recupel werken kan hierbij helpen.

Ook de **kwaliteit van de ingezamelde goederen** is een bezorgdheid. Op nogal wat plaatsen zien we vaker afval opduiken onder een laag herbruikbare spullen. Op die manier vermijden gevers de afvalkosten die hun gemeente oplegt.

Kringwinkelcentra zien zich door de sterke groei in het aantal ingezamelde kilo's genooddacht te **investeren**, o.a. in de infrastructuur voor inzameling, verwerking, transport en verkoop. Omdat dergelijke investeringen tijd vragen, ontstaan soms tijdelijke logistieke knelpunten. De belangrijkste investering is natuurlijk die in bijkomende medewerkers, daar komen we verder nog uitgebreid op terug.

De campagne 'Red ons'

De Kringwinkel Ateljee en Meetjesland

Eind 2016 lanceerde afvalintercommunale IVM het project Circulaire Economie. Het doel? Onderzoeken hoe de inzameling van afval- en materiaalstromen op recyclageparken beter kan. Ze analyseerden de inhoud van containers op de recyclageparken en wat bleek? Er zaten verrassend veel herbruikbare spullen in. Het signaal voor IVM om de lokale Kringwinkelcentra bij het project te betrekken.

Sofie Schoonackers van De Kringwinkel Meetjesland: "We organiseerden ontbijtsessies voor de parkwachters om elkaar beter te leren kennen. Daarna volgde een uitgebreide 'RED ONS' communicatiecampagne, plaatsten we RED ONS-hergebruikboxen op het recyclagepark en organiseerden we acties ter plaatse met Kringwinkelpersoneel. Je kan nooit genoeg sensibiliseren. De bezoekers van het recyclagepark kunnen De Kringwinkel alvast niet meer over het hoofd zien."

Goede voorbeelden!

DeCollectie
De Kringwinkel
Antwerpen

Eind 2016 richtten 5 Antwerpse non-profit-organisaties (De Kringwinkel Antwerpen, Oxfam, Wereld Missie Hulp, Kindervriend en Mensenzorg) "De Collectie" op. De samenwerking was het antwoord op de vraag van de Stad Antwerpen naar een alternatief voor textielstraatcontainers. Lokaal hergebruik en goede doelen werden hierbij vooropgesteld. De partners van De Collectie halen kleding op aan huis of geven gevers de kans om ze binnen te brengen in één van de vele brengpunten in de stad. De Collectie haalde in 2017 in de stad Antwerpen en 9 districten in totaal 1.203 ton textiel op.

De 'BEST-zak'

Samenwerking tussen intercommunales Incovo, Interza, Ivarem, Recupel en De Kringwinkels van Ecoso en Televil

De gemeentes Londerzeel en Zemst introduceerden in 2016 de gele 'BEST'-zak. Boeken, Elektrische apparaten, Speelgoed en Textiel (= BEST) werden op die manier elke 6 maanden aan huis ingezameld en krijgen een tweede leven via de Kringwinkels. Na een positieve evaluatie stapte ook IVAREM en Interza mee in het project en werd het in 2017 uitgebreid naar Kampenhout, Meise en Mechelen.

Dankzij de BEST-zakken belanden nog minder dingen ten onrechte in de vuilnisbak en bereik je ook minder mobiele mensen zoals ouderen. De Kringwinkels haalden zo in de 5 gemeenten samen 62.844 kg aan herbruikbare spullen op.

3.1.2 Lokaal Hergebruik - een tweede leven voor goederen

HET BELANG VAN HERGEBRUIK IN DE CIRCULAIRE ECONOMIE

Vlaanderen heeft van circulaire economie een prioriteit gemaakt. Dat is ontegensprekelijk een goede zaak. Enkel met meer gesloten kringlopen en behoud van materialen en grondstoffen kunnen we de toekomst van mens en planeet veilig stellen.

Na het vermijden van gebruik van materiaal, delen en repareren is hergebruik de volgende logische stap in de hiërarchie. Veel beleidsaandacht en inzet van middelen gaan momenteel naar (hoogtechnologische) toepassingen voor verwerking en recyclage van afval. Een goede zaak, maar ons pleidooi is om de meerwaarde van hergebruik niet onderbelicht te laten.

Lokaal hergebruik van afgewerkte producten is een bijzonder **efficiënte manier om de levensduur van producten te verlengen**. Het lokale karakter speelt daarbij een belangrijke rol. Hoe korter de afstand tussen wie iets weg geeft en wie iets zoekt, hoe groter de milieuwinst.

De Kringwinkels zijn al meer dan 25 jaar de Vlaamse specialisten in hergebruik, en zijn uitstekend geplaatst om een belangrijke rol te spelen in de economie van de toekomst.

DE CIJFERS

€ 54,43 milj
(+5,8%)
winkelomzet

6,05 milj
(+4,1%)
aantal klanten

147
(+6)
fysische verkooppunten
waarvan 131 onder KW
merk (+3,1%)

De Kringwinkels zijn erin geslaagd om 44,3% lokaal hergebruik te realiseren ten opzichte van de instroom (= 0,5% meer dan in 2016). In gewicht betekent dit een groei van 2.448 ton extra hergebruik.

In het **uitvoeringsplan huishoudelijk afval** 2016-2022 van de OVAM is een ambitieuze hergebruikdoelstelling van 7kg/inw opgenomen, te realiseren door de erkende kringloopcentra tegen 2022.

Na een stagnatie van het gerealiseerde lokale hergebruik op 5 kg in 2016, knoopt de sector terug aan met de stijgende tendens van vorige jaren en groeit het hergebruik door naar 5,3 kg /inwoner. Er is echter nog een serieuze inhaalbeweging nodig om de voorziene doelstelling te halen tegen 2022.

“Ik weet welke kansen mensen die het moeilijk hebben op de arbeidsmarkt in De Kringwinkel krijgen. En dat vind ik erg mooi. Daarom koop ik bewust zo goed als al mijn kledij tweedehands.”

Colette, fan van tweedehands deluxe

34.803 ton (+7,6%)
hergebruikt

5,3 kg (+6,9%)
per inwoner

We spreken hier voor alle duidelijkheid enkel over het 'eigen' hergebruik, dus alles wat via de Kringwinkels wordt verkocht. Van de fracties die worden afgevoerd kan ook nog een deel worden hergebruikt, maar het hergebruik van deze afgevoerde materialen worden niet verder geregistreerd door de kringwinkelcentra zelf. Zo worden bvb. harde plastics vermalen tot granulaat en dienen zo als grondstof voor nieuwe spullen. Cijfers hierover zijn echter niet door ons gekend.

De groei in kilo's vertaalt zich ook in een mooie omzetstijging van 5,8% en een stijgend aantal klanten (+4,1%). De gemiddelde besteding per kassaticket blijft op 9 euro staan.

VERDELING PER FRACTIE

66%
Meubelen

63%
Huisraad

25%
Textiel

10%
AEEA

62%
Overige

Hergebruik-aandeel in de productmix	2016	2016
Meubelen	43%	42%
Overige	27%	30%
Huisraad	12%	12%
Textiel	11%	11%
AEEA	6%	5%
Totaal	100%	100%

In vergelijking met vorig jaar, daalt enkel **elektro** lichtjes qua hergebruik in absolute cijfers. Alle andere productgroepen gaan erop vooruit. Het hergebruik van elektrische en elektronische apparaten (AEEA) vraagt gespecialiseerde technische kennis, specifieke apparatuur en uiteraard voldoende mensen. In heel wat centra is dat minder en minder evident.

Huisraad, 'overige' en meubelen doen het goed. Dit is deels te verklaren door het toenemend succes van de Kilomeet (verkoop per meter en kilo), door centra die lokale aanpassingen aan hun prijsbeleid doorvoerden en door centra die wegens stockruimtetekort extra promoacties hebben gevoerd op bepaalde productgroepen.

De **textiel**instroom steeg met 11%, maar het gerealiseerd hergebruik in kilo steeg minder sterk (+2%). Verklaringen hiervoor:

- Enkele centra investeerden in nieuwe sorteerinstallaties in 2017, maar een investering kost ruimte en tijd waardoor de omschakeling tijdelijk voor minder winkelklare textiel zorgde.
- Twee centra hadden te maken met brand (hun voorraden gingen letterlijk in rook op).
- Enkele centra hebben voor het eerst textielstraatcontainers geïnstalleerd en wachtten de eerste inzamelresultaten af om de nodige investeringen nodig om ook de capaciteit van textielverwerking te verhogen te kunnen verantwoorden. Vooral de kwaliteit van het ingezamelde textiel is een aandachtspunt. Er belandt nu eenmaal meer niet-herbruikbaar textiel in textielcontainers.

HERGEBRUIK MET EEN INNOVATIEVE TWIST: UPCYCLING

Kringwinkels zijn steeds op zoek naar nieuwe manieren om ingezamelde goederen en materiaal een nieuwe bestemming te geven. Daarom hebben verschillende kringwinkencentra een eigen upcycle-afdeling.

In het totale gewicht biedt deze activiteit een beperkte bijdrage. Toch is ook materialenhergebruik, in de vorm van upcycling, een erg interessante piste om verder op in te zetten. Niet alleen omdat je zo nog meer spullen van de afvalberg kan redden. We merken dat deze leuke producten ook een ander publiek in contact met De Kringwinkel brengt. En natuurlijk is het ook een extra kans om competenties van medewerkers in te zetten en verder te ontwikkelen.

De primaire opdracht van een kringwinkencentrum blijft natuurlijk lokaal hergebruik, en gezien de groeiende instroom van goederen is het niet eenvoudig om veel bijkomende activiteiten zoals upcycling te ontwikkelen. De wil en de ideeën zijn aanwezig, maar de extra investering die nodig is in mensen en middelen is niet evident.

Top idee!

ResourceLab

ResourceLab, de upcycle-afdeling verbonden aan de Kringwinkel WEB heeft recyclagehout en Layercake als handelsmerk. Hun expertise in het creatief, duurzaam en anders inzetten van recuperatiehout vertaalde zich in 2017 in een 36-tal maatwerkopdrachten. Neem maar eens een kijkje in Roberta's Pastabar in Sint-Truiden. Het interieur van deze zaak - van niemand minder dan Tom Boonen - is van de hand van ResourceLab! Ook particulieren laten hun tafels en kasten op maat maken en vinden regelmatig de weg naar ResourceLab.

ÅTERSTÄLLA, collectie met een hart van Ikea en De Kringwinkel Ateljee

ÅTERSTÄLLA betekent 'herstellen' in het Zweeds, en geeft een tweede leven aan stofoverschotten van aflopende collecties en showroommodellen bij IKEA. De Zweedse ontwerpster Johanna Jelinek maakte zes originele ontwerpen. De vier naaisters van Ateljee gingen daarop aan de slag met stoffen en maakten een collectie van unieke stukken.

"Het project liet toe dat de medewerkers andere vaardigheden aanleerden. Ze mogen echt fier zijn op de resultaten. Dankzij de promotionele omkadering bereikten we ook een publiek dat onze werking nog niet kende."

Isabel Van den Steen
coördinator van De Kringwinkel Ateljee

DIENTVERLENING DIE HERGEBRUIK STIMULEERT

Los van de klassieke inzameling en verkoop van herbruikbare goederen, bieden de meeste centra ook extra diensten die extra hergebruik stimuleren. De meest voorkomende is de inboedelservice (bij de helft van de centra). Gevolgd door een verhuurdienst en fietsenherstelling. Deze diensten zijn, in tegenstelling tot het brengen en ophaling van herbruikbare goederen, niet gratis voor de gebruiker en vormen op die manier ook een bijkomende inkomstenbron voor de centra.

*Kijk hoe zij
het deden!*

Verhuurdienst De Kringwinkel Antwerpen

“Dankzij de spulletjes van De Kringwinkel en het stylingadvies van Mara en Merel was het groeifeest van mijn dochter Flavie een schot in de roos.

Voor één keer een perfect afgewerkte tafel die nog volledig mijn stijl was ook.”

Linde
tevreden klant van de verhuurdienst
van De Kringwinkel Antwerpen.

winkel

niet duur.

GRATIS OPHALING
015/23.73.9

www.dekringwinkelzuidkempen.nl

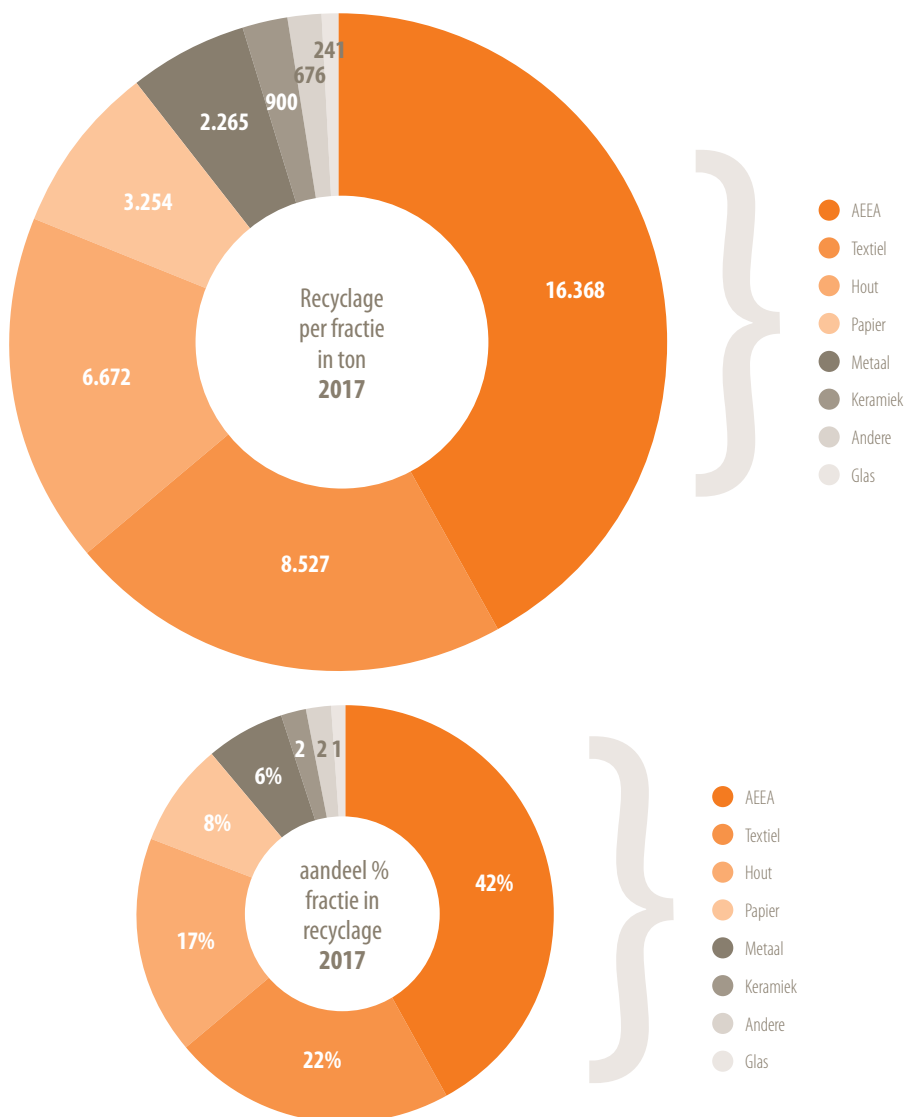

3.1.3 Recyclage en restafval

Hergebruik levert de grootste ecologische winst op. We doen dan ook ons best om het lokaal hergebruik te maximaliseren. De ingezamelde goederen die niet verkocht worden, zijn echter niet verloren.

Soms wordt een deel van de gerecycleerde goederen alsnog hergebruikt door andere actoren in de markt. (bvb via export naar het buitenland). Van de rest worden zoveel mogelijk materialen gerecupereerd en na verwerking door erkende recyclagebedrijven terug als grondstoffen in productiestromen gebruikt.

Slechts een klein deel van de instroom wordt afgevoerd als restafval.

Het relatieve aandeel van AEEA in de **recyclage** blijft dominant maar daalt licht naar 42% ten voordele van textiel en hout.

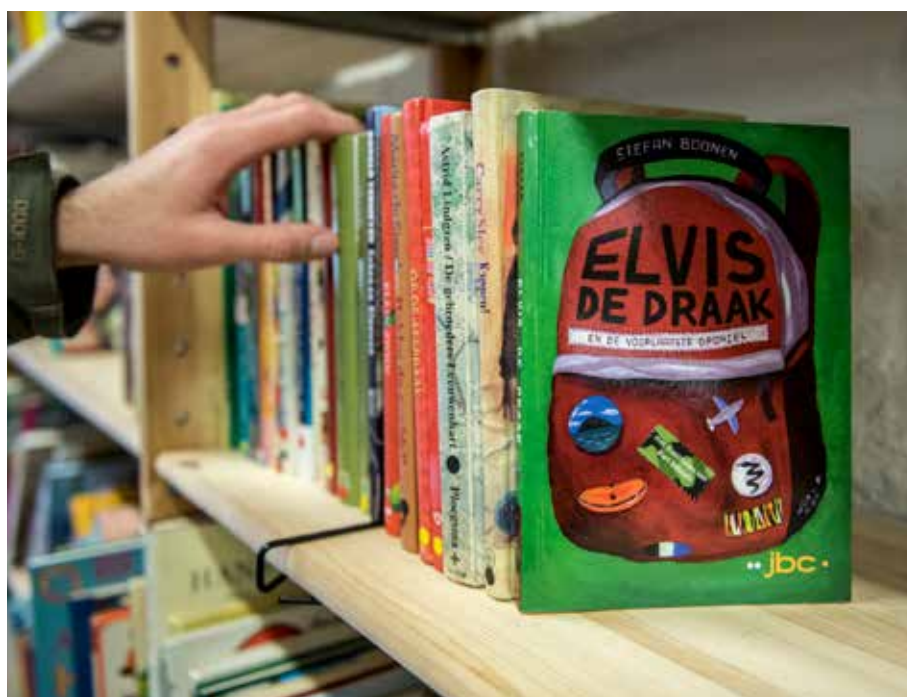
In absolute cijfers dalen enkel de stromen AEEA, glas en recyclage “andere” ten opzichte van 2016.

Wat het **restafval** betreft, stellen we opnieuw een stijging in aantal kilo's vast ten opzichte van het jaar ervoor (6.437 ton, een groei van 11%). Niet onlogisch gezien de stijgende aantal kilo's inzameling.

Daarnaast valt ook het groter aantal bewegingen in het Kringwinkellandschap op (aantal verhuizen, aantal nieuwe verkooppunten, opkuis magazijnen wegens tekort aan stockageruimte . . .) die tot extra recyclage en restafval leiden.

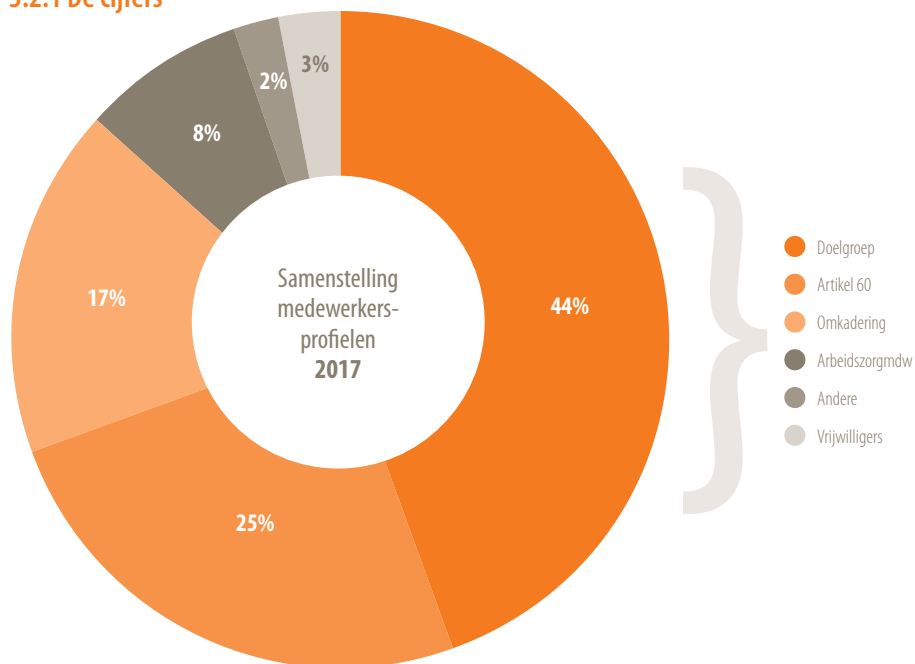
Voor kringwinkelcentra hangt er vanzelfsprekend ook een **prijskaartje** aan de volumes die worden afgevoerd voor recyclage of als restafval. Het is een keerzijde van de succesvolle instroom en de consequentie van het gegeven dat de kwaliteit van de ontvangen goederen niet altijd voldoen voor hergebruik.

Het streefdoel tegen 2022 is 7 kg hergebruik per inwoner te realiseren in Vlaanderen. Om dat te halen moeten De Kringwinkels ruim inzamelen. Dat leidt echter niet alleen tot meer hergebruik maar ook tot een stijging richting recyclage en restafval. We stellen vast dat zowel de procentuele stijging van de restfractie groter is dan die van de inzameling en het hergebruik. Dit baart de sector zorgen. Een mogelijke verklaring is dat afvalfracties meer en meer betalend worden en dat mensen proberen via de Kringwinkel alsnog kosteloos van hun goederen af te geraken (zie hoger). De kost van het inzamelen, sorteren en verwerken van niet herbruikbare goederen wordt daarmee doorgeschoven naar de Kringwinkels. Bijkomend betekent dit meer werk (maar geen handen, zie verder), nood aan ruimere infrastructuur (dus opnieuw extra kosten), . . . een vicieuze cirkel die de financiële leefbaarheid van de kringwinkelsector onder druk zet.

3.2 SOCIALE EN REGIONALE TEWERKSTELLING

3.2.1 De cijfers

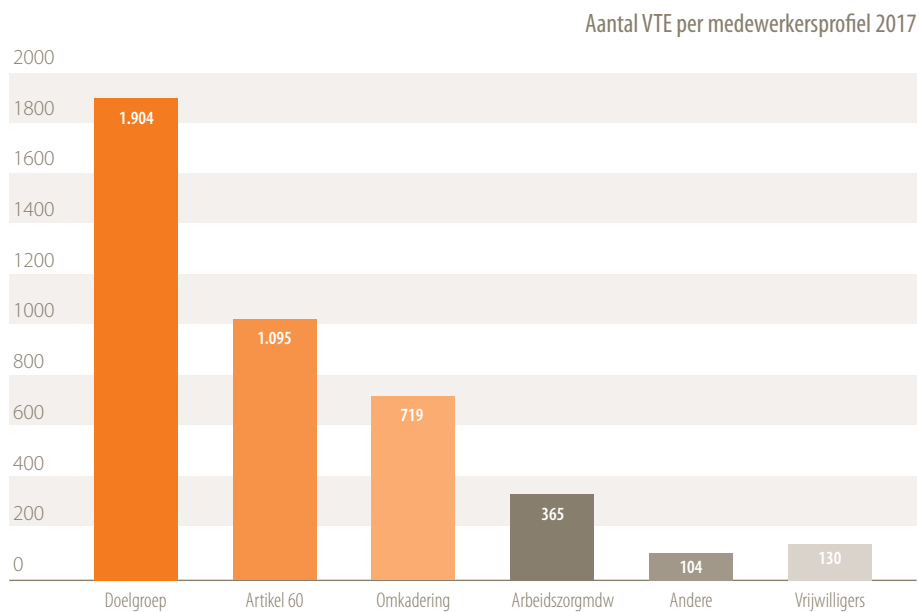

Aantal werknemers:

5.659 (+ 4,3%)

Aantal VTE:

4.316 (+3%)

Het aantal medewerkers steeg in 2017 met 4%, vertaald naar aantal VTE is dat een groei van 3%.

In aantal is het vooral de groep van **doelgroepmedewerkers** sociale werkplaats **die 'groeien'**. Het contingent erkende doelgroepmedewerkers ligt nochtans vast en is niet gestegen. De stijging is te verklaren doordat deze medewerkers veel sneller vervangen worden bij ziekte, en doordat centra meer **niet-erkende** doelgroepmedewerkers in dienst hebben genomen.

Er zijn 2 centra die bijkomende aantal **Art-60 medewerkers** hebben toegewezen gekregen (samen +89 VTE). Zij zijn echter de uitzondering. In bijna de helft van de centra daalde het aantal Art-60 door een moeilijkere doorstroming na de gewijzigde wetgeving. De daling van het aantal doorverwezen Art-60 is dus een structureel probleem.

De grootste groei in % ten opzichte van 2016 zit bij de **vrijwilligers** en **andere medewerkers**. Dit is geen toeval. Door de plafonnering van het aantal erkende doelgroepmedewerkers en het tekort aan Art-60 medewerkers, vergroot het **structurele tekort aan mensen** nog meer. Hierdoor zijn centra soms gedwongen om andere profielen aan te trekken. Vaak zijn deze echter volatieler van aard.

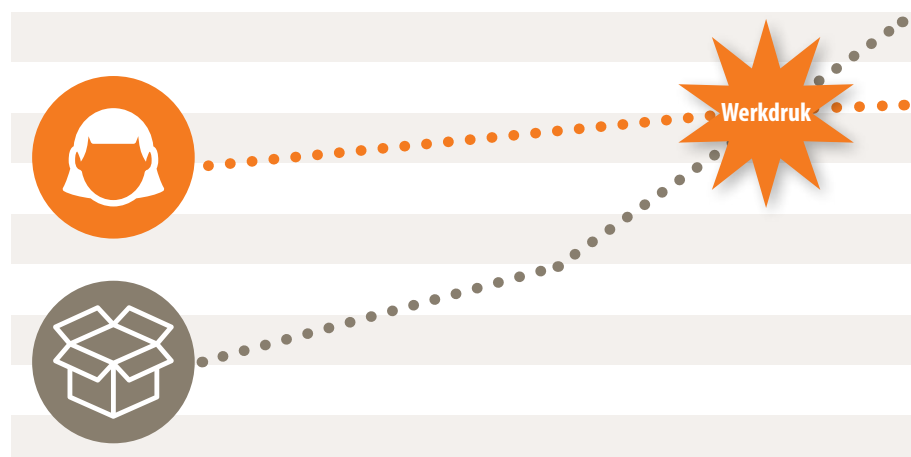
3.2.2 Onhoudbare werkdruk

We willen als sector goed zorg dragen voor alle medewerkers. Zo kreeg De Kringwinkel 't Rad in december 2017 nog een eervolle vermelding op de 'Vlaamse Gezond Werken Awards', een mooie erkenning voor alle inspanningen die ze blijvend leveren op dit gebied.

Ook een houdbare werkdruk maakt deel uit van een gezonde werkbeleving. Hier loopt het echter steeds vaker mis in de centra. Werkdruk wordt bepaald door de omvang van het werk in combinatie met het aantal beschikbare mensen om dat werk te doen. De bescheiden groei in aantal mensen in 2017 is onvoldoende om het toenemende volume aan instromende goederen te verwerken en het hergebruik te verhogen. Mensen vallen vaker uit, en hierdoor verhoogt het risico op te grote overbelasting en werkdruk bij collega's.

Dit is nadelig op menselijk vlak, maar blijft ook organisatorisch niet zonder gevolg. Centra zijn soms genooddaakt om – al dan niet tijdelijk – activiteiten te schrappen. Zo snoeiden sommige Kringwinkels noodgedwongen in hun openingsdagen, en verlengden verschillende andere centra de wachttijd voor leveringen en ophalingen.

Het tekort aan mensen is ook een duidelijk merkbare rem op innovatie en nieuwe ontwikkelingen.

Bijkomende tewerkstelling in de kringwinkelsector is een absolute noodzaak om hergebruik in Vlaanderen verder te laten stijgen. Zowel een uitbreiding van het contingent erkende doelgroepmedewerkers (waarbij de noodzakelijke begeleiding van deze kwetsbare medewerkers mee gefinancierd wordt) en een meer structurele financiering van hergebruik zijn manieren om het hergebruikstreefdoel en de werkdruk terug in evenwicht te krijgen.

De beperkte toekenning van extra VTE in 2017 is wat dat betreft slechts een kleine druppel op de spreekwoordelijke hete plaat.

In 2017 trok de sector van De Kringwinkel meermaals de kaart van de sociale tewerkstelling in haar externe communicatie en in beleidswerk. Via nota's, lobbywerk en persacties werd in het najaar een sterk pleidooi gehouden voor bijkomende VTE. Daarbij zetten we tegelijk in op de uitbreiding van het aantal doelgroepmedewerkers binnen de sociale economie, als op bijkomende financiering van de sector. Immers, met een meer faire vergoeding voor de dienstverlening die de kringwinkelsector levert, zouden de centra zelf ook voor bijkomende uitbreiding kunnen zorgen.

dS De Standaard

Meest recent Binnenland Buitenland Opinïe Economie Cultuur Sport Meer ▾

Abonneer u vanaf €1

HOME > LIFE & STYLE > DESIGN

DESIGN

Populaire Kringwinkels kampen met nijpend personeelstekort

20/10/2017 om 12:01 door edm | Bron: BELGA

Tweet

Delen

Mail

Print

Foto: Kani Papadopoulos

De Vlaming blijft in grote aantallen de Kringwinkels bezoeken, maar die hebben dringend nood aan meer werkkrachten: tegen 2018 moeten er 500 mensen bijkomen, tegen 2021 zijn er dat al 1.500. De sector luidt de alarmbel naar aanleiding van de Dag van de Kringwinkel op zaterdag.

"Twee jaar geleden kwam ik naar De Kringwinkel als klant, nu werk ik er zelf. Het liefste werk ik aan de kassa en bij dispatching. "Toen ik in Syrië legerdienst moest doen, ben ik gevlucht. Ik wil geen mensen doden, ik wil les geven. Door in de Kringwinkel te werken leerde ik al meer Nederlands dan op school."

Hussein

medewerker bij De Kringwinkel Open Plaats in Gent

3.2.3 Sociale tewerkstelling = winst voor iedereen

SST, steunpunt voor de sociale werkplaatsen berekende dat iedereen die werk heeft in een sociale werkplaats maar liefst €12.228 winst per jaar oplevert aan de samenleving. De kost van een werkloosheidsvergoeding valt weg, bedrijven in de buurt hebben er sociale topleveranciers bij, medewerkers genieten van een hoger inkomen, dragen bij aan de belastingen en kunnen zelf weer investeren in onze economie.

Door de sociale contacten, de structuur en de begeleiding krijgen medewerkers weer grip op hun leven. En daar worden we met zijn allen beter van

4. SAMENWERKEN

Milieu, tewerkstelling en armoedebestrijding. Wie anders dan De Kringwinkel verenigt deze doelstellingen? Gaandeweg hebben we geleerd dat het ene wint door het andere. Hoe beter we onze milieudoelstellingen halen, hoe beter we er ook in slagen om betaalbare producten ter beschikking te stellen van wie dat nodig heeft. Meer hergebruik zorgt voor meer tewerkstelling. En omgekeerd.

4.1 IN VLAANDEREN ...

ONDERLING SAMENWERKEN BINNEN DE SECTOR

Onderlinge samenwerking tussen de kringwinkelcentra was in 2017 een belangrijk thema. Er werd grondig nagedacht over de rol van een koepelorganisatie en bijgevolg over de wenselijkheid en haalbaarheid om bepaalde zaken gezamenlijk of net apart te doen.

Sowieso is kennis delen en goede onderling communiceren een belangrijke vereiste. Ook dit sectorrapport speelt daarin een rol, naast de werkgroepen, een intranet, sectorvragen enzovoort.

Onderlinge afstemming is ook van belang om tot gemeenschappelijke standpunten te komen. Om een krachtige stem te laten klinken naar overheden of belangrijke stakeholders, moeten we als sector zoveel mogelijk op dezelfde lijn zitten en klaar en duidelijk positie innemen.

EN BUITEN DE SECTOR

We werken samen met heel wat actoren die mee zorgen dat De Kringwinkels hun maatschappelijke rol kunnen vervullen. Met onze collega's van **SST** is er een nauwe band, zeker om de belangen van de leden te behartigen op vlak van tewerkstelling.

OVAM is vanzelfsprekend een heel belangrijke actor voor de Kringwinkels. Zowel over beleidsthema's als meer operationele zaken is er regelmatig overleg. In 2017 was OVAM ook opdrachtgever voor het onderzoek naar lokale verschillen in hergebruik.

Ook met **VVSG en Interafval** vindt overleg plaats om de lokale samenwerking tussen de kringwinkelcentra en de afvalintercommunes zo vlot mogelijk te laten verlopen.

Recupel is een belangrijke gesprekspartner over alles wat met AEEA te maken heeft. In 2017 werd De Kringwinkel onder meer mee opgenomen in de communicatiecampagnes over het inzamelen van klein elektro.

KOMOSIE werkt ook nauw samen met andere koepelorganisaties en belangenverenigingen om zo de plaats van hergebruik en sociale tewerkstelling nog te versterken. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan Netwerk bewust verbruiken, Repair café's, Bond Beter Leefmilieu, transitienetwerk Vlaanderen enz. ...

Er werden ook op vlak van **communicatie en educatie** verschillende samenwerkingen opgezet. Zo onder meer werkten we met SBB samen voor de organisatie van de ledendag en stelde Bosch-Siemens technische opleidingen ter beschikking van de kringwinkelsector.

4.2 EN DE REST VAN DE WERELD

Met **Ressources**, de Waalse tegenhanger van KOMOSIE stemmen we af over federale beleidsthema's en wordt kennis uitgewisseld om te leren van elkaars gelijkenissen en verschillen.

KOMOSIE is een actief lid van de Europese koepel **Rreuse**. Aangezien het Europese niveau steeds meer aan belang wint en een grote invloed heeft op de Belgische en Vlaamse regelgeving is een dergelijk Europees netwerk erg relevant. Bovendien kan er ook heel wat worden geleerd van de internationale uitwisseling. Zo leverde het internationaal congres in Charleroi eind november 2017 heel wat interessante ideeën en inzichten op waar de kringwinkelsector ook in Vlaanderen de komende jaren mee aan de slag kan.

VLAANDEREN ALS VOORBEELD VOOR DE WERELD

Enkel in Vlaanderen is er een **netwerk** van tweedehandswinkels dat zo nauw samenwerkt en dat één **merknaam** heeft uitgebouwd. Nergens anders is de **overheid** erin geslaagd om een regio op te delen in 30 delen, waarvoor telkens één kringwinkelcentrum verantwoordelijk is. Zo is er geen competitie tussen de centra. Nergens anders ter wereld is er zoveel **hergebruik** per inwoner, die dan nog eens gerealiseerd wordt in **sociale economie**.

Een unieke situatie.

En zo komt het dat we hier in Vlaanderen regelmatig delegaties over de vloer krijgen uit Zweden, Schotland, Oostenrijk, ja zelfs een echte sjeik en prinses uit Oman. Allemaal komen ze naar hier om meer te leren over hoe De Kringwinkel in elkaar zit, en hoe we er in geslaagd zijn om zo veel mensen te laten hergebruiken.

We worden ook regelmatig uitgenodigd in andere landen om ons geheime hergebruikrecept te komen delen. In 2017 trokken de KOMOSIE-Kringwinkelmissionarissen o.a. naar Duitsland en Australië om op conferenties het vooruitstrevende Kringwinkelmodel uit te doen te doen.

5. BLIK OP DE TOEKOMST

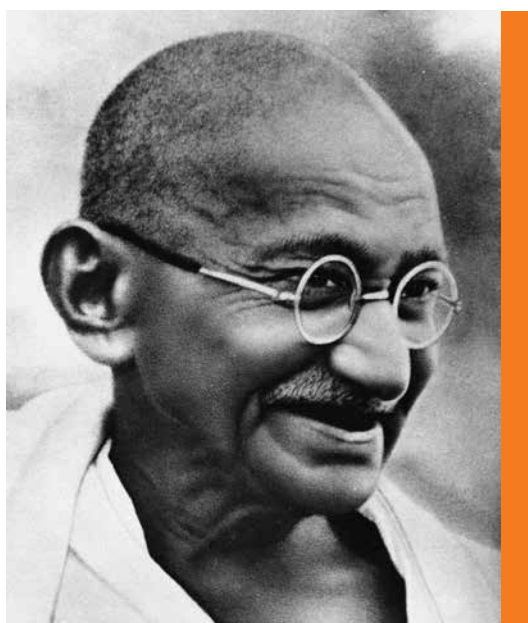
In vergelijking met onze buurlanden, bestaat er al een significante **hergebruikreflex** onder de Vlamingen.

Een consumentenonderzoek⁶ uitgevoerd door het Departement Omgeving van de Vlaamse overheid in 2017 geeft aan dat een meerderheid van Vlamingen het niet ok vindt dat bruikbaar materiaal weggegooid wordt.

De weg naar De Kringwinkels wordt vlot gevonden: %36 van de Vlamingen zegt kleding te doneren en %35 meubels. Dat neemt niet weg dat er nog extra inspanningen en middelen nodig zijn om de hergebruikdoelstelling van 7 kg/inwoner tegen 2022 te halen.

Hetzelfde consumentenonderzoek toont ook de noodzaak aan naar meer bewustwording en gedragsverandering richting circulaire economie. Slechts %22 van de Vlamingen kent de term circulaire economie. De manier waarop de Vlaming omgaat met (op)-gebruikte goederen, hangt bovendien zeer sterk af van de aard van het product in kwestie.

De Kringwinkels werken de komende jaren alvast noestig verder aan meer lokaal hergebruik en een verdere transitie naar een meer circulaire economie.

“Be the change
that you wish
to see in the world”

Mahatma Gandhi

⁶ <https://www.milieu magazine.be/nieuws/consument-meer-vlaamse-consumenten-bekommerd-om-het-milieu>

de kringwinkel